

ÇANKAYA ÇEVİRİ ÇEVRESİ TOPLULUĞU

Gülşen KOCAEVLİ | Çankaya Çeviri Çevresi (3Ç) Topluluk Başkanı

T.C. DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI TERCÜME DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NDA İŞ VE STAJ OLANAKLARI

Çankaya Çeviri Çevresi (3Ç) Topluluğu olarak Yrd. Doç. Dr. Tevfik Ekiz danışmanlığında 20 Aralık 2013 tarihinde Merkez Kampus Mavi Salon'da "T.C. Dışişleri Bakanlığı Tercüme Dairesi Başkanlığı'nda İş ve Staj Olanakları" adlı bir konferans düzenlenmiştir. Konuşmacılarımız Tercüme Dairesi Başkanı Hakan Abacı ve İngilizce & İspanyolca Mütercim Tuğçe Çeliker, daire bünyesinde yaptıkları dil ve terminoloji çalışmalarından ve Mütercim-Tercümanlık öğrencilerinin yararlanabileceği iş ve staj olanaklarından söz ettiler. Konferansta değinilenlerin yanısıra bu staj imkânından 2013 yazında faydalanmış biri olarak gözlemlediğim ve değerli bulduğum bilgileri sizinle paylaşmaya çalışacağım.

Konuşmacılarımızın detaylı bir şekilde değindikleri asıl konular; Dışişleri Bakanlığı'nın görevleri, terminolojinin tanımı ve genel bir incelemesi, terminoloji çalışmalarının faydaları, terminoloji standartları, uluslar arası terminoloji çalışmaları, Dışişleri Bakanlığı'nın bu çalışmalarda geldiği nokta, hedef ve öneriler olmuştur.

Çankaya Çeviri Çevresi olarak daha çok ilgimizi çeken konu ise, daire bünyesinde yapılan terminoloji çalışmaları oldu. Terminolojinin tanımına bakıldığında, belli bir kullanımın kaynak dilden erek (hedef) dile aktarılırken en uygun geçişi sağlayan özel bir dil sözlüğü olarak ifade edilebilir. Ancak terminoloji oluşturmak, klasik bir sözlük çalışması değil; belirli konulardaki özel terimlerin toplanıp bunları en iyi şekilde ifade edebilecek standart karşılıklar bulun-

masıdır. Kaliteli bir terminoloji çalışmasının getirileri arasında kavram birliğin sağlanması, kurumlar arasında iletişim kolaylığı, işbirliğinin güçlenmesi ve yanlış kullanımların önlenmesini sayabiliriz. Sonuç olarak, dil yoluyla iletişim ve işbirliği sağlanabilmekte; dil kullanımında yapılan tek bir hata bile büyük çaplı bir krize neden olabilmektedir.

Terminolojinin standartları uluslararası bağlamda ISO (International Organization for Standardization) tarafından düzenlenmektedir. Türkiye'de ise terminolojinin standartlaştırılması çok yeni bir durumdur. Dışişleri Bakanlığı Tercüme Dairesi Başkanlığı bu konu hakkında TSE ile görüşmelerine devam etmektedir. Bu terminoloji çalışmalarının standartlaştırılması sayesinde her kurum veya örgüt kendi veri tabanlarını oluşturup aralarındaki iletişimde birlik ve uyum sağlayacaklardır.

Dışişleri Bakanlığı'nda staj olanakları yakın zaman önce verilmeye başlanmıştır. Staj yapmak isteyen öğrenciler, başvuru koşullarını bakanlığın web sitesinden takip edebilirler. Değerlendirilebilmek için yaklaşık üç ay öncesinden başvurular yapılmak kaydıyla belirli şartları (Not ortalaması, özgeçmiş vb.) karşılamak gerekmektedir. Kabul edildiğiniz takdirde, geniş bir güvenlik soruşturmasından sonra belirtilen ayda bakanlığın çalışanlarının gözetiminde staj yapma fırsatı bulunuyor. Kendine ait masa ve bilgisayarınız olmakla birlikte, bir stajyerden ziyade orada çalışan bir memur gibi mesai saatleri içinde yoğun bir çalışma temposuyla karşılaşıyorsunuz.

Daha önce staj yapmış olduğum kamu kurumlarına kıyasla daha samimi, daha genç bir ortamın varlığı söz konusu. Verilen görevler, çoğunlukla özel bilgisayar programlarını etkin olarak kullanmaya yönelik. Bunlardan bazıları, sözleşmeleri PDF’ten WORD formatına dönüştürüp EXTRACT adlı bir program yardımıyla terminolojik sözcük ya da kalıpları ayırtmak, bu işlemden sonra elde edilen tüm terminoloji hazinesini ortak veri tabanına aktarmak. Aynı zamanda TRADOS adlı özel çeviri programının kullanımıyla programın belleğine işlenmiş veriler sayesinde daha hızlı ve etkin bir çeviri yapabilmek. Çankaya Üniversitesi İngilizce Mütercim-Tercümanlık Bölümünde bu gibi programları öğrenme fırsatı da hazırlanan yeni müfredatla mümkün kılındı. Çevirmenin özellikle aynı kalıpların tekrarlandığı sözleşme metinlerinde enerjisini ve zamanını etkili kullanabilmesi için oldukça iyi bir yöntem olduğunu söyleyebilirim. Bunların dışında, verilen görevler arasında duyuru çevirileri bulunmaktadır. Yapılan duyuru çevirileri, tek bir çevirmen değil, iki veya üç çevirmen tarafından tekrar gözden geçirildikten sonra web sitesinde yayınlanabilmektedir.

İş imkanlarına değinecek olursak, Dışişleri Bakanlığı bünyesinde üç şekilde çalışma olanağı bulunmaktadır: mesleki memurluk, konsolosluk ve ihtisas memurluğu ve merkezi memurluk. Bunların arasında

“kalıcı” diye tabir edilen memurluk merkezi memurluktur. Diğerleri “tayinli” olarak geçmektedir. Bunun sebebi ise ilk iki memurluk türünün belirli yıllar süresince yurtdışındaki konsolosluk veya büyükelçilik birimlerine atanmalarıdır. Merkezi memur vasfıyla çalışanlar, Dışişleri Bakanlığı’nda ofis içerisinde çalışmakta olanlardır; sürekli bir tayin söz konusu değildir. Mütercim-Tercümanlık bölümünden mezun olan biri, bunlardan sadece konsolosluk ve ihtisas memurluğu veya merkezi memurluğa başvurabilmektedir. Tercüme Dairesi içinde çalışan mütercimlerin belli bir şarta bağlı olmak üzere tayin edilme şansları da vardır. Bir mütercim, meslekte yedi yılını doldurmak koşuluyla tercih ettiği ülkelerden birine üç veya dört yıllığına tayin edilebilmektedir. Bunun yanı sıra her yıl bir aylığına (çoğunlukla gelişmiş ülkelerde) değişim adı altında konsolosluk birimlerinde çalışma fırsatı sunulmaktadır.

Konferansta genel olarak bahsedilen bu konular sayesinde bölüm öğrencilerimiz, Dışişleri Bakanlığı Tercüme Dairesi içerisinde staj yapma ve çalışma hakkında geniş ölçüde bilgilendiler. Bizi gelecekte bekleyen iş fırsatları konusunda bu denli aydınlattıkları için Çankaya Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık bölümü ve Çankaya Çeviri Çevresi (3Ç) adına Sayın Hakan Abacı ve Tuğçe Çeliker’e tekrardan içten teşekkürlerimi sunmak isterim.

